GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^1/_2$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2^1/_2$ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tace'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 96. **Brasiovu 21/9 Decembre** **1872.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 20 Dec. 1872.

Am panditu cu atentiune, dóra se va exprime noulu ministeriu si in obiectulu multiumirii nationalitatiloru, inse afara de respunsulu min. Szlavy la interpellarea lui Lonyay in conferinti'a partitei deakiane, n'am cititu nece o expectorare. Lonyay ad. interpellà pe min. pres. Szlavy: déca are de cugetu a se tiené de politic'a ministeriului de mai nainte, de sub densulu, in politic'a interiora a nationalitatiloru, care stà in legatura strinsa cu politic'a exteriora si cu cestiunea Serbésca, deakistii se pretenda acésta dela noulu ministeriu. Szlavy respunse, ca elu va face tóte pentru apararea intregitatii corónei Ungariei, inse se va tiené strinsu intre marginile indreptatirii legale. — E curiosu, déca nu si tendentiosu, a calari totu pre intregitatea corónei, de cate ori e vorb'a despre multiumirea pretensiuniloru nationali, cá cum nationalitatile ar' fi dusmane intregitatii corónei, la ceea ce neci trecutulu istoricu, neci presentulu, neci viitoriulu nu indreptatiesce pe neme, neci macaru a prepune.

Deputatii nationali se nu mai sufere acésta incriminare nemeritata, protestandu odata pentru totudeuna serbatoresce in contra acestei apucaturi ignominióse, pe care romanii fora cea mai irritata indignatiune nu o mai potu mistui. Pretendemu moralitate si in politica, precum ne amu doveditu si noi morali si patrioti totudeuna facia cu statulu si tronulu.

Ministeriu nou!?

Abiè siese ani suntu, de candu vechi'a Austria falnica, priu nenumeratii ei ministri nesinceri, a ajunsu a fi pusa aprópe in parallela cu nefericitele plaiuri din muntii Balcanului, de sub ocarmuirea vampirica a impotentiloru despoti, a sultaniloru decrepiti. Adi, mane suntu siese ani de candu Austri'a, odenióra poternica si respectata, a devenitu pred'a desbinarei stricatióse in dualismu. —

Adeveratii fii si amici ai Austriei, cari ei consultau „Federalismulu", n'au avutu si n'au grati'a ascultarii.

S'au ruptu tierrele, s'au ruptu dimpreuna cu ele si popórele. Duoi domnescu dupa bunu placulu loru, nemtii dincolo si ungurii dincóce de Lait'a, éra Romanii si Slavii, elementulu si poterea amboloru pàrti, gemu apasati, innapoiati si plangu de caderea acestui fromosu imperiu milenariu, provenita din neprecautiunea acestoru dóue soiuri favorite de sórte.

Venturi reci si aspre suda preste manósele otare ale Austriei, nevoie si calamitati ventue popórele ei pe siese ani incóce, ca-ci dreptatea, sugrumata de volnicia anarchica a disparutu si a lasatu triste urme dupa sine. . . . .

Se ni intorcemu acum'a ochii spre pàrtile nóstre, se privimu la balaurulu pentru a carui randia li pare la multi, ca am fi destinati.

In siese ani, de candu si Pest'a a inceputu a -si aretá darurile domnirei sale, popórale Ungariei si ale Ardealului au vediutu 17 schimbari si stramutari in ministeriulu ungurescu. In septemanile trecute s'a intemplatu cea mai recenta schimbare, si inca: una dintre cele mai rare, mai curióse. Vestitulu ministeriu Lonyay a cadiutu, inse intregu ministeriulu a remasu, numai Lonyay s'a dusu.

Irritatiunea, ce e dreptu, a fostu mare, indignatiunea inse si mai mare, deci una buna portia a fostu necessaria pentru a alinà aceste vifore periculóse, si sórtea nimeri pre Lonyay, pre celu mai voinicu si escelinte, se fia mnielulu sacrificiului. O sórte neindurata!

Portarea diarioloru maghiaro-judane si combinatiunele loru dupa caderea lui Lonyay suntu multe, differite si unele chiaru pré caracteristice. Inse acestea nu le vomu analisá, s'au cernutu si venturatu destulu in 2 septemane intrege. Lonyay a cadiutu ca-ci de lu mai tieneau cu forti'a ai sei, atunci nu scia ce pretiu mai avea moralitatea in Ungari'a. si ce aru mai fi datu lumea pre poporulu si guvernulu ungurescu. Una compromitere urmá celeilalte, unu fiasco erá in calcaiulu celuialaltu, suspiciunarile, vorbele rele despre jafu etc. etc., aglomerate in lume, in camera au isbucnitu, pre deasupr'a nesce incovieniente si cu unii din famili'a domnitória, in fine sistem'a inradacinata, a immobilei si iscusitei oppositiuni, d'a combate, compromite si debilitá guvernulu actuale, inaintea lumei, a partidei si a domnitoriului; au fostu si suntu totu atatea motive. din cari unu Lonyay a fostu silitu cu ochi lacrimandi si voce tremurenda se dica dorerosulu adio dulcelui scaunu presidiale.

Astadi ocupa dlu Szlavi, fostu min. de comerciu, loculu lui Lonyay. Multi suntu curiosi, déca Szlavi va fi in stare a face bine cu caracterulu seu laudatu de curatu si sinceru, ceea ce a inceputu Lonyay si a stricatu si incalmacitu prin nemultiamitórí'a sa astutia, si resbunetória infidelitate si nesinceritate, cu care tractá si pertractá multe lucruri si cause. Ba, curiosetatea unor'a merge si mai de parte, ei aru dorí se póta scie, déca actualulu min, presiedinte ung. facia de romanii ardeleni, adeca in cestiunea uniunei Ardealului cu Ungari'a, ce portare va observá. Va resplati si elu cá si Lonyay, cu lasitate si pusilanimitate nedemna de unu barbatu, care pretinde a fi de statu, prevenirea si sinceritatea Romaniloru din Ardealu; séu se va portá dupa cum se cuvine unui capu alu guvernului, care are se conduca tierr'a si popórele la inflorire si multiumire. Vomu vidé.

Din capulu loculoi inse cutediu a opiná, ca déca si actualulu guvernu va urmá nealteratu politic'a observata dela 1867 in cóce, d'a sicaná, d'a innapoiá, d'a sugrumá moralicesce in totu modulu si pre totu passulu natiunile nemaghiare din Ungari'a, Croati'a si Ardealu, atunci greu potu se credu, ca minister. lui Szlavi va differi cu una picatura de celu Lonyayanu.

Cu placere am inghiti rusinea, déca ne am vidé amaru insielati in opiniunea nóstra, inse pana plutescu nuori negri pre deasupr'a, nu potemu scapá de temerea grandinei. Oppositiunea, dupa portarea ei ultima din camera si dupa lamentatiunile guvernamentaliloru, se vede a observá si facia de acestu guvernu totu strategi'a, folosita contra lui Lonyay, pentru ca opposit. a mirositu, ca apropianduse érn'a lupulu si-a lapedatu perulu, déra naravulu ba.

Cu tóte acestea, actualulu ministru presiedinte, cá atare, n'a facutu inca nimic'a, deci ni reservamu bonavointi'a pre mai tardiu a ni dá opiniunea, dupa ce va fi facutu ceva, reu séu bine, mai alesu in cestiunea nóstra a Romaniloru ardeleni . . . . .

Valeriu.

Fagarasiu in 19 Decembre 1871.

Se alesera si aici deputati, in cerculu superioru se alése Maday, care la votisare a avutu „ómeni de incredere" pe advocatulu Ioane Romanu, nascutu romanu si pe adv. Arnold Fritzman, nascutu sasu.

In cerculu de diosu se alese Teleki facia cu br. Ursu, pe care l'au candidatu Geschefterii activisti — pe semne numai cá se casa. Popu Mateiu Gridanulu inca au fostu p'aici dér' actiunarii electorali s'au opusu candidarii lui, cá nu cumva se se pericliteze grasele statute facute cu banchirulu Maday.

Cu tóta acésta portare perfida a actiunariloru activisti facia cu pretinsii loru candidati br. Ursu si Mateiu, actiunarii totusi avura nerusinarea a dechiará in „Federatiune", ca ei au candidatu pe br. Ursu si pe P. Mateiu, pasivistii inse le au stricatu tréb'a, decidiendu a remané pe lunga pasivitate.

Éta cum au candidatu pe br. Ursu, si l'au alesu de l'au fripta, cu tóte ca n'avea trebuintia de falsivitatea loru.

Atat'a pe scurtu, mai pe largu catu mai curendu.

Infamia, scandalu, blamagiu!!! nu sciu cum se dicu mai bine, ca-ci-ti sta mintea in locu, candu le audi, dér se mai fi fostu si martoru oculatu! . . . . . Acum se védia orbii, ca ce interesse va apara Maday si Teleki, romane ori maghiare si inca aristocratice, ore pentru prosperarea ori pentru trantirea romaniloru Fagarasiani?!

X.

Cluslu in 15 Dec. 1872.

Cá on. publicu cetitoriu se scie, ce se mai intempla pre la noi in tractulu gr. cat. alu Clusiului in sfer'a besericésca si scol. venu a Ve incunoscientiá despre unele lucrari mai momentóse pertractate in sinodulu protopopescu tienutu in 28 Nov. a. c.

a) Dupa ce in anulu trecutu s'a fostu decisu a se infientiá unu fondu scol. tractuale, acum s'a rationatu despre starea acelui fondu, carele de presente are 136 fl. v. a. Écca ce potu face potérile unite! Ce capitaluri nationali ne-amu poté face prin asociatiuni, déca amu fi cu totii petrunsi de zelu adeveratu nationale!

Scopulu fondului mentionatu e cá, cu tempu iumultinduse, se se cumpere in totu anulu din interusuriulu capitalului carti scol. pentru tractulu intregu si alte de lipsa pentru scóle.

b) S'a rationatu despre starea fondului reuniunei docentiloru tractuali, si alu bibliotecei tractuali.

c) Dupa ce scóle tractuali in anii trecuti s'au provediutu cu tabele de parete, si mape, si in parte cu tabele de ist. naturale si masine de calculatu, s'a decisu cá in anulu acest'a se se procure pentru tóte scólele tractuali globure romanesci.

d) Dupa ce preotulu e pentru poporulu seu nu numai parente sufletescu, ci datatoriu de consiliu si in cele nebesericesci, cari conducu la buna-

starea materiale si morale a poporului seu, preotii tractuali s'au provocatu a-si portá jurnale romanesci pentru cultivarea s'a propria si luminarea poporului seu.

e) S'a ratiocinatu despre tec'a tractuale facuta cu spesele tractului pentru archivulu protopopescu.

f) Pentru incungiurarea dificultatiloru si a neregularitatiloru pre venitoriu s'a decisu a se tipari protocóle de perceptiuni si erogatiuni pentru beserice si scóle.

g) S'a completatu senatulu scol. protop.

h) La propunerea dlui secret. minist. Lad. Vaida s'a decisu a se face in fiacare parochia unu protocolu, in care se se insemne celi beneméritati pentru beserica si scóla insemnandu-li-se faptele bune facute pre terenulu besericescu si scol. spre a dá indemnu si altor'a a se destinge in fapte bune.

i) S'a alesu unu eshortatoriu spiritualu pentru sinodulu de primavéra tienendu in joi'a inainte de septeman'a patimeloru.

Terminanduse si alte obiecte de mai pucina insemnatate s'a inchiatu sinodulu, dupa care s'au facutu colecta pentru monumentulu lui Iancu, care Vi o strapunu in suma de 20 fl. 60 cr. spre a o inaintá la loculu destinatu, si anumitu: dela DD. Lad. Popu 1 fl., prot. Gavr. Popu 1 fl., Lad. Vaida 1 fl., Nic.Popu par. in Fenesiu 1 fl., Vas. Dumitrescu 1 fl., Dem. Cosm'a par. 1 fl., Mich. Deacu par. 1 fl., Ioane Sarc'a cur. prim. 10 cr., Gavr. Papu capel. 50 cr., I. Podoba si Giurgiu parochi 1 fl., Adamu Maioru docente 1 fl., Vasiliu Nicora docente 20 cr., Vas. Popu doc. 20 cr., Ioane Bochisiu par. 20 cr., Teodoru Paraianu 20 cr., Nicolau Baldi par. 40 cr., Vasiliu Bochisiu 50 cr., Const. Caianu 20 cr., Iac. Muresianu 30 cr., Vas. Haj'a 20 cr., Ioane Chila 40 cr., Vasiliu Stanu jud. si curat. 1 fl., Filipu Popu par. 50 cr., Nic. Popu par. in Manost. 1 fl., Anania Prunariu doc. 20 cr., Ioane Mateiu par. 50 cr., Georgiu Popu par. 40 cr., Georgiu Trenc'a par. 50 cr., Ioane Popu par. 1 fl., Greg. Chif'a cap. 1 fl., Eliseu Barbonu docente 20 cr., Dragomanu 1 fl. Sum'a 20. fl. 60 cr. *)

Promitiendu-ve a Ve incunoscientiá si despre cele pertractate in adunarea comitetului comitatense si a senatului scol. comitatense amu onóre etc. X.

Regenu sas. 28/16 Noem. 1872.

Stimate Domnule Redactore!

La provocarea coresp. G. V. alu „G. Tr.“ aparuta in N-rulu 81 alu Gazetei cu datu 30/18 Oct. a. c. aflandu-me indatoratu a respunde, Ve rogu se binevoiti a publicá urmatoriulu

Respunsu: Inainte de tóte aflu de bine a face cunoscuta on. publicu cetitoriu, cumca correspondintele provocatoriu e: D. Grigoria Vitéz din Téca, carele cá romanu devotatu si diaristu celebru atatu pre terenulu politico-nationalu catu si beserico-scolariu din mai multi articli — esiti parte din iscusitulu seu condeiu parte din condéele altoru corespondenti — e binisioru cunoscutu.

Dupa acésta scurta intr'oducere trecu la meritulu respunsului, incependu cu o intrebare si respundiendu la ea:

Domnule Vitéz! Déca te asiu roga se-mi spuni: ca ce te-a indemnatu a esi inaintea publicului cu articlulu intitulatu: „Tractulu Regenului 16/9 1872“ de siguru ai respunde, ca: „cá romanu devotatu — precum 'ti place a te numi — ai doritu a face unu servitiu salutariu causei beserico-scolarie din tractulu Regenului“ — si acésta ti-o-ar' si crede-o pe parola toti aceia, cari nu te cunoscu mai deaprópe, nu cunoscu starea tractului in care s'a aflatu sub D. protopopu M. Crisianu si in care se afle de presentu sub D. administratorele protopopescu Ioanne Hossu, cu deosebire, cari nu cunoscu insusirele cestui din urma; deci astufeliu planulu D-tale: a trece inaintea publicului de romanu devotatu si a insultá si suspitiuná pre susu numitulu D. administratore — ti-ar' reusi de minune; — inse de asta data ai mistificatu reu Dnulu meu!

In sedaru ai imbracatu pelea de mnelu, — in sedaru ai lamentatu, „ca intelegintí'a si fruntasii locuitoriloru de prin tractulu Regenului ar' fi — quasi debelasati“ — cá asia se confundezi atentiunea publicului cetitoriu si se nu póta cunósce intentiunea cea reutatiósa a D-tale facia cu parintele administratore D. Ioanne Hossu! ca-ce, de órece insu-ti nu-ai potutu nega acea, ca: „numitulu administratore protopopescu -si inplinesce oficiulu cu cea mai rara diligintia, energia, buna-vointia etc.“ singuru acésta impregiurare te tradéza si dovedesce, ca prin assertiunele, cumca: „ar' cercetá, invistigá, scurmá, sufocá etc. — cá se póta satisface scumpei sale Dómne“ — cauti nodu in papura!

Domnule Vitéz! Spunemi acum, ca ce te-a indemnatu a mestecá relatiuni familiarie in caus'a beserico-scolare respective administratur'a tractului protopopescu? Asia déra, ca acésta intrebare te demasca?!

Vedi bunulu meu Domnu, ca pre Dta nu te-a indemnatu santiani'a causei, ci dorinti'a: a insultá si suspitiuná pre acestu barbatu binemeritatu! pre carele insusi Dta nolens volens ai fostu silitu a 'lu lauda; — apoi, cautandu nodu in papura si neaflandu, ai devenitu atatu de confusu, in catu ai retecitu in sacrariulu familiei sale.

Acésta retecire i s'ar' poté altui omu imputá fórte aspru, inse pre Dta te escusu, ca-ce sciu, ca, ... — nu ai avutu ocasiunea a te poté bucura de fericirea familiaria, deci nu e mirare, déca nu ai sciutu, cumca: comitendu delictulu de vatamarea onórei si calumniare, comiti totu deodata si crim'a de sacrilegiu. Asia déra in acésta privintia te primescu in cathegori'a neimputabililoru.

Atat'a de o cam-data, spre a te face attentu, cumca de asta data ai mistificatu reu si ai retacitu intr'unu modu, de care totu omulu onestu si nepreocupatu se scandalisédia!

Cá in viitoriu se nu mai aluneci in astufeliu de pecatu, ar' fi bine cá se te tieni strictu de dis'a latina: „Laudare, quod laude et vituperare, quod vituperatione dignum est“ si apoi se scrii: „sine ira et studio“, candu apoi póte ca vei nemeri ceva bunu, precum ai fi nimeritu si in casulu de sub intrebare, déca nu mistifica-i si passagiuri dictate de simtiulu doritiei: a vatamá, si calumniá — per fas et nefas. —

Se 'mi pardonedie Reverendissimulu D. administratore I. H. peatru ca eu — neplenipotentiatu, ma póte in contra vointiei Dsale — am cutediatu a 'mi redica vocea in aperarea onórei précinstiei sale atunci, candu póte ca Dsa cugeta, ca: pentru unu corespondinte cá D. Vitéz e celu mai bunu respunsu; a nu respunde — „Contemne et vinces“ si se multiumea cu respunsulu consciintiei Dsale si a opiniunei publice. Inse eu care eram directe provocatu a-i respunde, si care, in interessulu dreptatiei me si simtu parte indreptatitu parte indatoratu a-i respunde — nu putesam trece cu vederea si lasá ne dojenita acést'a indiscretiune a Dnului Vitéz.

Acum revinu la assertiunea Dlui Vitéz, cumca intelligenti'a etc. aru fi debalasata si ca nu-i aru fi sciutu spune caus'a.

Aici -ti potu marturi si eu, ca: intr'adeveru fia care omu din tractulu Reginului, carele se interesadia de caus'a beserico-scolaria nu numai ca e debalasatu, ci e amaritu pana in sufletu, candu scie, ca: in Reginu am putó avé nu numai o semiscóla normale, ci o scóla buna reale, provediuta cu professori buni, ma chiaru si unu Gimnasiu romanu, — éra prin comunele din acestu tractu nu numai cateva beserice de pétra, ci si fonduri besericesci de mai multe mii fl. din a caroru interusuriu s'ar' puté salarisa preoti amesuratu recerintieloru spiritului tempului modernu si asiá si aru poté implini chiamarea si missiunea loru de luminatori ai poporului si mentori ai culturei, ne fiindu siliti a se luptá cu cascigarea panei de tóte dilele; — mai incolo am puté avé nu numai nesce umbre de scoli interiore confessionale, ci scoli corespundietóre legei, provediute cu docenti precum prescrie legea, cari -si ar' puté trage léfa din fondulu scolariu, ca-ce acea nu o potemu nega, ca veniturí au fostu si poporulu inca aru fi contribuitu spre acestu scopu santu, si asia, déca venitele se administrau si manipulau cu conscientiositate, se inmultiéau la multe mii.

Deci starea cea deplorabila in care se afla besericele si respective preotii si scólele din acestu nefericitu tractu e causa, ca inteligintia e debalasata, — si ar' fi si desperata — vediendu, ca D. exprotopopu M. Crisianu — acestu Herostratos modernu — numai pe unu anu e degradatu din oficiulu protopopescu, si asia, de si D. administratore lucra din resputeri cá unu Nehemias la reedificarea Ierusalimului, — in scurtulu tempu de unu anu nu va fi in stare a puté repará acea, ce a ruinatu si devastatu D. Crisianu in dieci de ani, neci va puté suplini acea, ce s'a neglesu totu in acei dieci de ani; apoi déca luamu si acea in consideratiune, cumca si acea ce va repará si creá in acestu anu, de siguru D. Crisianu revenindu la carma cá unu Crisiu infuriatu, pentru ca i s'a opritu rapidele-i cursu, — candu se va afla érasi in cursulu seu, atunci cu atatu mai infricosiata vehementia va curge si puternice-i torenti voru devasta si nimici, totu ce se va afla in calea loru! ca-ci scimu pré bine, cumca neci unu lupu tienutu in legatória nu si-a mutatu moravulu.

In acestu prospectu tristu facia cu viitoriulu tractului nostru am puté fi desperati; inse noi nu desperamu, nu, ca-ce déca maritulu consistoriu din Blasiu nu -si va cunósce datorinti'a si responsabilitatea ce o are facia cu acestu tractu, atunci ni o vomu pricepe-o noi, cari scimu, cumca posteritatea nu va condamná numai pre maritulu consistoriu si pre predictulu seu protopopu M. C., ci si pre noi; deci cá se nu fimu condamnati de complici in acestu pecatu nationale, vomu sci afla calea, pre care se salvamu caus'a cea santa a besericei, preotimei si scólei, cá acea, ce are a conduce natiunea la fericire! si acea cale o vomu afla-o, — ca-ci: la acea nu ne poté sili maritulu consistoriu din Blasiu, cá se remanemu si mai departe sub tutella si parintiésca ingrigire a maritu aceluiasiu sub conducerea faimosului parinte protopopu M. Crisianu, nu! —

Acesta ne mangaie pre noi; — deci, aibi bunatatea Dle Vitéz, — ca acela, care esci provocatu de mai multi — a le spune clientiloru Dtale acésta, si ai mai anima si cu acea: cá deórece seclulu nostru e seclulu luminei, deórece romanulu s'a desceptatu din somnulu celu de mórte, deórece are barbati, cari cu lumina aprinsa voru sci conduce sórtea natiunii romane, — voru esi din intunerecu celu seculariu, si asia vomu vedé: ca nu fanatismulu religionariu, ci scliinti'a impreunata cu virtute crestinésca conduce la fericire, deci ne vomu sci emancipa din ruginósele catene . . . . . *) si asia ne vomu aventá la chiamarea nóstra cea maréta fora a vatema evlavi'a crestinésca, precum nu o au vatematu neci acei'a, cari s'au emancipatu din catenele ultramontanismului si jesuitismului.

Mai incolo spunele Dle Vitéz si clientiloru Dtale — la cari — póte ca vocea opiniunei publice de pe aici inca nu va fi ajunsu — cumca: de si e dreptu, ca parintele Cris. numai pe unu anu e degradatu din oficiu protopopescu; — de scimu din fonte securu, cumca maritulu consistoriu din Blasiu in locu de a-si cunósce gresial'a cea piramidale facuta prin aducerea faipósei sentintie in contra desu numitului protopopu -si mai face si cunun'a la acestu faptu memorabile prin acea, ca oprime — prin amenintiari — ori si ce incercare spre a dovedí pecatele faimosului delinquentu, cari se ivescu in tóta urm'a remasa dupa densulu, — dicu; de si e evidentu, cumca maritulu consistoriu se mai consuma de sacrulu doru: cá se espiredie acestu anu, si se revina parintele Crisianu in fruntea tractului, — pre langa tóte aceste noi nu suntemu neci debalasati neci desperati — ci numai ne dóre, ca amu perdutu dieci de ani nefolositi si ne desteptamu cam tardiu si cu fórte mare nereperabila — dauna, — inse sperantí'a si consciinti'a ne mangaie, — santiani'a causei ne insufletiesce; apoi sentinti'a adusa de catra opiniunea publica, — acelu foru supremu in contra carui'a nu se mai póte apella si carea (sentinti'a) e scrisa cu litere eterne, si care se va inregistra in cronic'a acestui — de multu nefericitu — tractu — nu ne va condamna pre noi! — Cá se poti fi consolatu pre deplinu si se poti consolá si pre clientii Dtale: 'ti aprominu Dle Vitéz, ca, — de si sentinti'a, ce binevoiesci a o reclama, e unu volumu de vre-o 7—8 filere — de impreuna cu motivele —, si, de si acésta nu-

*) Asteptamu avisare dela loculu competente despre starea si administrarea numitului fondu, pana atunci punemu sumuliti'a, cu adausulu din partemi de 1 fl. 40 cr. in cass'a pastratória din Brasiovu pe numele monumentului lui Iancu. Red.

*) Se nu preocupamu cercumspectiunea si reservarea dispusetiuniloru ulteriore ale consistoriului, carui trebue se i diaca la anima mai multu prosperarea unui tractu, decatu cá se se intórca in cerculu vitiosu, cu dauna iminente din tóte partile, in tempulu, candu auctoritatea se mesura cu cumpan'a de auru a fapteloru si a urmariloru prevediute. Red.

mai asia se va puté intielege respective judecá, ca catu e de minunata, déca se va combina cu cercetarea, care, deimpreuna cu o multime de documente: respunsulu, „replica, duplica etc. etc. cuprinde vreo 300 filere, totusiu, deórace tóte le am fi copia vidimata, le voiu publicá din candu in candu . . . — apoi si pana asiu puté terminá acestu opu — voi escrie si concursu pentru compunerea unei brosiure, care la tempulu seu se se pertracteze in congressulu besericescu de una, éra de alta parte se ajunga la man'a intelligintiei romane din intrega Austro-Ungari'a si Romani'a, ca asia si acei-a, cari — nu au si nu aru avé ocasiune a se informá despre persóna si conduit'a parintelui protopopu M. C. si despre parintiésc'a ingrigire a maritului consistoriu din Blasiu facia cu caus'a cea santa ce o representa si pentru care atatu inaintea poporului din acestu tractu in specie, catu si inaintea natiunei romane in genere, precum si inaintea lui Ddieu e responsabile.

In fine, cá se fia convinsu on. publicu cetitoriu, cumca pre Dta Dle Vitéz, nu te-a indemnatu numai santiani'a causei — sub a carei manta ai scrisu articlulu lamentatoriu — si provocatoriu — mai adaugu, cumca: D. administratore I. H. in scurtulu tempu de candu fungeadia, a organisatu sinodele si comitetele parochiale si senatulu scolariu tractuale, a visitatu tractulu, respective averile si venitele besericeloru si scóleloru introducundu o manipulare corespundiatoria si conscientiósa, si deschidiendu mai multe izvóre de venitu — cu deosebire pentru infiintiarea fonduriloru scolarie, inse, de si cu aceste ocasiuni — nolens volens a descoperitu cate si mai cate — — — — — — totusi — cá unu barbatu espertu si cautu — cunoscundusi chiamarea sa si situatiunea in care se afla — neci decum nu a scurmatu neci sufocatu, pre cum ai binevoitu a lu calumnia Dta.

Apoi, in catu e pentru diurnele ce le incasadia D. administratore desu numitu, aici éra sum silitu a marturi: cumca, acele nu i se potu imputá, ci si in acésta privintia ne obligá a ne esprime multiamita, ca-ci — de si e silitu a veni dintr'o departare de vre-o 5—6 mile, de si in Regenu e silitu a -si tiené cancellari'a in Hotel, de si a casa ii remane economi'a si alte afaceri, de si prin tractu nu póte calatori cá ss. apostoli, ci cu trasura amesuratu pusetinesi sale materiale si rangului seu, prin urmare de si are scaderi materiale si spese enorme, si, de si scrisu este „ca vrednicu e lucratoriulu de plat'a sa" — totusi nu calculédia cadintiele neci in acea mesura, care e sistemisata prin ordinatiunea metropolitana.

Altucum si eu dicu si dorescu, ca: in catu mai curundu se vina congressulu, imperatia si uniformitatea organisarei besericesci, — si mai adaugu, ca dorescu si acea: cá se avemu multi barbati pre terenulu beserico-scolariu cá D administratore Ioanne Hossu. —

I. P. Maior.

Respunsu la articlulu „afaceri scolastice".

Gazet'a Transilvaniei aduse in Nr. 86—89 unu articlu „afaceri scolastice", autoriulu caruia in lips'a unei ocupatiuni seriése si oneste se incerca a-si bate jocu de poporatiunea granitiereasca din fostulu regimentu romanu I. de institutele ei de cultura, de guvernamentulu de astadi alu acestor'a si de alte persóne particularie intr'unu modu, precum o póte face numai unu omu lipsitu si de celu din urma restu(!) alu semtiului de omenia. Dupa elu granitiarii preste totu suntu omeni ignoranti, Orlatianii neghiobi, habanci, decadiuti si scapatati, intielegintí'a granitiarésca vila si servila, despoiata de semtiemente natiunali, representanti'a generale a granitiariloru fora conscientia de sene, umilita si ingagiata regimului actualu, Comitetulu administrativu brutalu, predomnitu de elotismu, presiedintele seu, Baronulu Ursu, catana de casarma, Petri unu dascalu simplu, parochulu din Orlatu slabanogu, scurtu de susu pana diosu si in tóte laturele miserabilitate si decadintia, incatu déca asertiunile aceste ar' fi adeverate, natiunea romana ar' avé causa a se imbracá in doliu si a deplange pierirea si pierderea a 50.000 de sufiete granitiaresu din fostulu regimentu romanu I.

O sengura mangaiare i-ar mai remané, ca-ci din midilocelu acestei strictiatiuni generale se inaltia mareti'a figura a barbatului modelu de virtute, scientia si capacitate, a directoriului dela scol'a din Orlatu, Joanu Papiu din Ord'a, „teologu absolutu eminentu", „magistru de cantu in seminariulu archidiecesanu din Blasiu", denumirea caruia de directoriu in Orlatu fù „cea mai buna si mai corecta", barbatu „zelosu", carele „misca acheront'a spre a deschide ochii orbiloru si a destupá urechiele surdiloru" Orlatiani, esamenile sale „stralucite", spresiune viua de patrunderea chiamarei" si in scurtu tempu „reputatiunea scolei trecu prin scrierile Dloi directoriu preste Carpati" etc. etc. Póte, ca Ddieu ar' fi parasitu de multu Orlatulu si granitiarimea, cá odiniora pre Sodom'a si Gomor'a, de nu erá intre ei dreptulu si bunulu Papiu.

Cei ce au avutu patienti'a a ceti cu atentiune articlu „afaceri scolostece" pana in capetu, voru fi aflatu fora multa spargere de capu, ca fia tramitietoriulu acelui articlu ori si cine, autoriulu seau urditoriulu seu nu pote fi, decatu insusi omulu laudeloru Papiu; ca-ce cine altulu se scie asia bine cele intemplate intre elu, si numai intre elu si visitatorii scólei sale; cine altulu se scia, ca scolarii sei se aflau pe atunci la cetitulu mechanicu; cine mai departe se cunosca asia cu deameruntulu circulariale Comitetului catra invetiatorii granitiaresci, pana si charti'a presidiala catre directoriulu Papiu; cine se aiba scire de toti numerii Gazetei, in cari au esitu articlii scrisi de Papiu, si de alte multe amerunti, cari numai elu le póte sci; in fine numai Papiu celu preocupatu si orbitu de laudele proprie au potutu se lovésca chiaru si pe acela, pre care acumu in strimtorarea sa, se radima din tóte poterile, in — Blasiu; si lovitura este, si inca lovitura mare, candu sustiene, ca comune intregi, comune unite, ar' fi ajunsu la credinti'a, ca dela Blasiu nu le póte veni decatu — — stricatiune.

Dér' se nu-se consterneze Blasiulu! Asertiunea acést'a e o apucatura tendentiósa, precum suntu tóte asertiunile din articlulu „afaceri scolastece", bine sciendu autoriulu, ca scopulu seu nu si-lu póte ajunge marturisindu, ci-dóra-numai negandu, falsificandu adeverulu; elu inse s'a folositu de aceste midilóce intr'o mesura si intr'unu modu, incatu omului de omenia nu-i este permisu a le trece cu vederea, si pentru acesa ceru indulginti'a onoratiloru cetitori, pentru cá in cele urmatorie se dau adeverului tributulu cuvenitu.

Nu aflu de lipsa a respinge imputarea de ignorantia, ce li-se face granitiariloru; publiculu romanu cunósce virtutile loru belice, scie si de frumósele fundatiuni, cari le facura — desi seraci si lipsiti — spre scopuri scolarie si cari in regimentulu romanu I. ajungu sum'a de 327.700 fl. v. a. ér in regimentulu alu doile se urca la unu milionu si diumetate, monumente aceste fora parechia pe totu intinsulu Romaniei, de cari ignoranti'a nu a redicatu si nu va redicá nici odata nicaurea.

Nici Orlatianii nu au lipsa de apararea mea; vorbésca unu Laurianu, unu Cipariu si alti corifei din 1848, cari se mai afla inca in vietia si sciu din esperintia, ca ce au facutu Orlatianii pentru caus'a natiunala in acelu anu epochalu, precandu se aflau inca sub comand'a militaria, ér de atunci in cóce, sub impregiurari mai favoritorie, nu credu se se fi habaucitu, si nu credu nici pentru acesa, ca-ce insusi Papiu i apostroféza in unu articlu publicatu numai la 25 Juliu 1871 in Gazet'a Transilvaniei, Nr. 58 cu magulitoriele cuvente: „Frati granitiari.

Asemenea si „representanti'a generale", constatatória din 26 de deputati alesi de poporatiunea granitiaria, inca va sci si va respunde ea, ca-ce a cutezatu a primi „fara a se alterá" statutele „modificatiunile si conditiunile cele mai umilatórie din partea statului" a „intratu in interiorulu invetiamentului, abrogandu tote dispositiunile consiliului supremu archidiecesanu cu asia numitulu Normativu", carele e „o adeverata compilatiune a legei regesci de instructiune", si „a primitu intre obiectele de invetiamantu din decesebita consideratiune, predilectiune si ingagementiu limb'a maghiara si germana in scóla", tóte aceste fora a fi ascultatu mai antaiu pre scrietoriulu articlului.

Ér comitetulu administrativu are se respundia de faptele sale senguru numai representantiei generale, alu carei organu esecutivu este.

In fine Baronulu Ursu, presiedintele Comitetului, barbatulu, carele sciù resemná la odihn'a meritata cu totu dreptulu dupa unu sierbitiu indelungatu si onorificu si cu care se mandresce si are dreptu se se madréscа natiunea intréga, caci: „Wenn die Rose selbst sich schmückt, schmükt sie auch den Garten", Baronulu Ursu, dicu, se va consolá de muscaturile respelui uritu cu dis'a Nemtiului: „Von einem solchen Menschen verunglimpft zu werden ist eine Ehre!"

Me voi ocupá inse mai in detaiu cu acea parte a articlului, carea se referesce mai multu seau mai pucinu la person'a mea. Voiu incepe cu fatal'a visita dela 21 Novembre 1871: Cu o di mai inainte me chiama D-lu Baronu la sene si dupa o conversatiune mai lunga 'mi propune a-lu insoci la visitarea scóleloru granitiaresci dicundu-mi: „Comitetulu nostru si-a cam pusu in rondu afacerile cu administrarea fundului scolastecu; remane acumu, cá se-si indrepte atentiunea asupra scóleloru, cu a caroru reorganisare l'a insarcinatu representanti'a generale la adunarea din 8 Maiu a. c. Spre acestu scopu inse e neaperatu delipsa, cá se le visitamu spre a ne poté face o icóna despre starea loru actuala. Voiu incepe cu scol'a din Orlatu, odata pentru ca e cea de antaiu intre scólele nóstre granitiaresci, apoi pentru ca ne este cea mai „scumpa" costandu-ne pre anu c. 1.500 fl. v. a., in fine e si un'a dintre cele mai aprópe."

. . . . A dóu'a di la or'a 1 dupa amediadi plecaramu ambii catra Orlatu. Nu potu spune, ce cugete aveam, ce semtiementu me cuprinse pe cale Cá Nasaudeanu ardeam de dorulu de a vedé Orlatulu, centrulu regimentului frate; cá invetiatoriu de abia asteptám se punu petiorulu in scól'a, unde propuse candu-va unu Marianu, unu Pang'a, invetiatorii miei de orecandu.

Sosiramu la or'e $2^3/_4$; calculasemu asia, ca-ci doriamu a vedé masin'a scolasteca in deplin'a ei activitate.

Intraramu in clas'a superióra, combinata din clasa a trei'a si a patr'a, unde sciamu, ca propune Papiu. Scolarii la numeru 14, sarieau sbierandu preste bance, invetiatoriulu lipsiea din scóla. Trecuramu in clas'a a dou'a, adeca in clas'a invetiatoriului Moldovanu, teologu obsolutu cu eminentia intocma cá Papiu; 25 scolari sariea si aici preste bance, invetiatoriulu cá in palma. Ajunseramu in clas'a prima la invetiatoriulu Andreiu; acest'a erá presentu, inse siedea fara ocupatiune la mésa, si 69 scolari 'lu imitau in bance. De ver-unu mesaria Fischer, cumu dice articlulu, nici vorba. Sciendu, ca „directorulu" Papiu -si are locuinti'a in edificiulu scólei, lassi pre D-lu Baronu in scóla, si alergai spre a cautá pre invetiatorii absenti in casele invetiatoriulu diriginte. Aici Papiu si Moldovanu siedeau fara grigia si fora nici o ocupatiune la o mésa si povestiea. De inaintea loru nu, nu erá nici o carte, nici o mapa seau altu lucru de scóla, care se fi datu dovéda, ca s'aru fi ocupatu cu lucruri de ale scólei. Le spusei, ca D-lu Baronu astepta in scola; se sculara si venira dupa mene. Amu visitatu apoi de nou clasele, amu facutu pre invetiatori a intrebá din obiectele prescrise pentru or'a acesa, am pusu si io ici colea cate o intrebare, cá se me convingu despre desteritatea scolariloru in cugetare. Absenti'a invetiatoriloru din clase in tempulu de propunere, precumu si ceea ce amu vedintu si esperiatu in scola, ne-au rapitu tote ilusiunile; desamagirea a fostu completa si dorerosa. Grabiramu catra casa, caci diu'a erá inaintata, si drumulu si tempulu forte reu. Pe cale ne comunicaramu observarile facute, si ambii ne uniramu in esclamarea: „Déca scol'a din Orlatu e asia, ce va fi de celealte 14 scóle granitiaresci?" D-lu Baronu pierdù voia de a visitá curundu si alte scóle granitiaresci, -mi cerù inse compunerea unui circulariu catra toti invetiatorii granitiaresci, in care se se arate cu fidelitate defectele observate la scóla din Orlatu, fara inse a numi loculu si numele invetiatoriloru. Adou'a di presentai conceptulu, carele se primi. Eca-lu aici.

(Va urmá.)

Romani'a. In 30 Nov. una Comisiune alésa de Camera pentru a presenta Domnitorelui adress'a la cuventulu de tronu fù primita cu indatinata solenitate. D. Gr. Ghica a cititu, ca cá o parafrase a messagiului exprime intielegerea leale intre legislativa si executiva, si apromiterea a vota tóte in caus'a calei ferate, a desvoltarii poteriloru armatei, pentru nóue reforme si schimbari de legi, in fine cu multiumire primesce si asecurarea, ca relatiunile cu poterile straine suntu satisfacatórie „Gubernulu si natiunea romana", dice adressa, „tari prin sentimentulu drepturiloru de autonomia ale tierii, consacrate prin tractate voru sci prin energia si totuodata a cere respectulu legaturelor internationali."

Domnitoriulu respunde:

„Ve multiumescu pentru sentimentele sincere ce'mi esprimati. Vocea tierei o voiu asculta totu-d'a-una cu bagare de séma si ve repetu, cu acésta ocasia, ca datoria Mea de a indeplini scopulu ce providenti'a si increderea natiunii 'mi-a desemnatu va fi mai presusu de ori-ce consideratia.

Asceptu D-lor deputati, cá se nu am de catu a me felicita — ca si pene acumu — de binevoitorulu concursu ce, sperù, ca veti urma a'lu da si-

lintieloru guvernului meu care, la rondulu seu, nu se va departa nici una-data de la datoria ce are de a apera interesele Statului si a mantiné principiulu armoniei puteriloru. Astu-felu, D-loru, vomu conduce destinele Romaniei pe calea cea mare.

Fiti bine incredintiati ca simtimu atatu Eu catu si Dómna una adeverata placere primindu urarile ce Ne vinu din partea mandatariloru natiunii".

Despre imbunatatirea instructiunii poporului, despre cultura neci adress'a, neci respunsulu domnitoriului nu pomenescu nemica! —

Facia cu acesta „Poporulu publica „Scomote Sinistre" intr'o coresp. din Berlinu, ca cá resultatu alu intelnirei dela Gastein, in cercurile diplomatice acolo se sustiene, ca Romani'a va fi data Austriei si inca cu consemtiementulu Portii, in pretiu pentru cedarea frontieriі germane si italiane, la ceea ce s'ar' invoi si Austri'a. Astufeliu de amestecu nu presupune virginitatea autonomiei Romaniei! —

In Camer'a Romaniei d. Vernescu facu interpelatiune pentru absurile cu calea ferata si facù motiunea, cá camer'a se-si respice displacerea facia cu regimulu, ca n'a respectatu legea ei, inse maioritatea a respinsu luandu in conoscientia argumentele guberniului.

Societatea academica romana

V.

Premiulu Alesandru Odobescu.

Conformu decisiunii societatii academice romane din siedinti'a din Augustu 1871, pentru cea mai buna lucrare istorica asupra originei Daciloru, se publica concursu cu programmu si conditiunile urmatóre:

I. Cercetari asupra popóreloru cari au locuitu tierele romane d'a stanga Dunarii mai nainte de conchista acestoru tieri de catre imperatorele Traianu.

Aceste cercetari voru fi indreptate:

1. Asupra geografiei antice a Daciei din timpii anteriori asiedieminteloru romane dintr'ensa;

2. Asupra originei, denumiriloru si destinctiuniloru etnografice ale popóreloru, cari au locuitu aceste tieri.

3. Asupra religiunii, institutiuniloru, legiloru, usuriloru si gradului de civilisatiune ale aceloru popóre, avendu-se in vedere si monumentele de ori-ce natura cari s'au pututu pastra de la densele;

Asupra vestigieloru remase din limbele loru.

Concurintii voru trebui se estraga notiuni pe catu se póte mai complete din autorii antici (eleni si latini), cari au atinsu aceste subiecte, si totu-d'una data se supuie la una critica comparativa plina de atentiune tóte opiniunile principali emise de invetiatii istorici si archeologi moderni asupra materieloru din programa.

Printr'unu asemene studiu, concurentii voru trebui se formeze una opiniune critica, pe care o voru intemeia pe argumente sciintifice.

II. Scrierea va avé una distributiune sistematica; ea va fi redesa in limba romana c'unu stilu corectu si limpede. Testulu disertatiunii va avé una intindere aprosimativa cá de 200 pagine in 8, de tiparu cu litere garmontu. Cantitatea si estensiunea noteloru anesate la testu suntu lasate la dispositiunea autoriloru.

III. Manuscriptele voru fi tramise la delegatiunea societatii academice, curatu prescrise de mana straina, fara d'a purta numele autorelui, ci numai una devisa scrisa atatu pe manuscriptu catu si p'unu alaturatu plicu sigilatu, care va contiene numele si adres'a autorelui.

Termenulu definitu pentru admisiunea manuscripteloru este pene la 15 Iuliu, anulu 1873.

Disertatiunile voru fi judecate de societatea academica, care va decerne premiulu aceleia, care va fi recunoscuta ca satisface tóte conditiunile programei.

IV. Premiulu care se va puté decerne in anulu 1873 va fi in suma de 1,000 lei noui, plus interesele ce capitalulu acesta va fi produsu pene la epoc'a decernerii premiului.

V. Netremitendu-se nici unu manuscriptu pene la termenulu mai susu definitu, se va prelungi concursulu anca pe unu anu, adica pene la 1874, adaugundu-se la premiu si interesele sumei pe alu treilea anu.

Presiedinte, N. Kretiulescu.
Secretariu, V. A. Urechia.

Varietati.

— † (Necrologu.) Gregoriu Cavaleru de Bott'a, Vice-Capitanu districtuale in pensiune, si fostu oficiru in regimentulu romanu de granitia a Naseudului, Cavaleru alu „Coronei de fieru," decoratu cu crucea pentru merite militari, — in urm'a unui morbu de ani indelungati, trecu la cele eterne in 11 Dec. la $3^1/_2$ óre d. pr. in Clusiu, in etate de 49 ani, in alu 19-a anu alu casatóriei sale, lasandu in doliu pre soci'a sa, pre unu fiiu si o fiica a sa si pe fratii sei. Inmormentarea s'a esecutatu vineri in 13 Dec. la 3 óre d. pr. cu pompa cuvenita. — Fia-i tierin'a usióra!

Edictu.

(Capetu.)

II. Afacerile de carti funduarie le provede:

1) sedri'a judecatoresca din Nesseudu pentru comunele enumerate sub I. a) alu districtului Nesseudu.

2) sedri'a judecatorésca din Bistritia pentru comunele enumerate sub I. b) alu districtului Nesseudu, si cele sub I. d) enumerate alu districtului Bistrita.

3) sedria judecatoresca din Maros-Vasarheiu pentru comunele enumerate sub I. c) din districtulu Nesseudu si a comunei Farago din comitatulu Colosiu enumerata sub I. m).

4) sedria judecatorésca din Sepsi-St.-György pentru comunele enumerate sub I. e) f) g) h).

5) sedria judecatorésca din Mediasiu pentru comuna Mediasiu enumerate sub I. i).

6) sedria judecatoresca din Alba Julia pentru comuna Orastia enumerata sub I. k).

7) sedria judecatoresca din Hatiegu pentru comuna opidana Hatiegu enumerata sub I. l) in fine.

8) sedria judecatorésca din Clusiu pentru comunele Legin si Berchenisiu din comitatulu Colosiu, enumerate sub I. m).

III. Cu privire la trebile si afacerile oficióse, care se voru incepe cu 1-a Januarie 1873. la fiacare din judecatoriele susu insemnate se emitu urmatoriele provocatiuni si dispositiuni:

1) Se provoca tóte persónele, cari in urm'a vreunui dreptu de proprietate, de pemnu ori de arenda, avutu inca pre tempulu autenticarei protocoleloru cartiloru funduare, séu celu pucinu castigatu inca inainte de 1-a Januarie 1872, credu ca potu se pretinda vreo indreptare, intregire, descriere, adaugere, seu stramutare in protocolele cartiloru funduarie, fia in privintia compunerei corpului funduariu séu a relatiuniloru de posesiune intabulate; cá aceste pretensiuni pana **inclusive la 31 Augustu 1873** cu atatu mai vertosu se le insinuedie, cu catu la din contra acele spre dauna unui alu treilea, care pre temeiulu inscrieriloru cuprinse in protocolele funduarie, incependu dela 1-a Januarie 1873 va castigá cu credintia buna alte drepturi tabularie, nu se voru lua mai multu in considaratiune.

Acést'a insinuare are a se intinde pe tóte drepturile de posesiune inca necuprinse in protocólele funduarie, fora osebire, ca ore acele in cartile vechi esite au ne esite din usu, ori in fasiuni funduarie séu alte carti, foie si registre, suntu cuprinse ori ba, si ori a intinsu o partida in privintia transcrierei de posesiune a vreunui bunu castigatu rogare la vr'una judecatorie, si judecatoria a decisu asupra acestei instantie, ori ba.

Deci indatorirea spre insinuare cade mai alesu pre tóte acele persóne, ale caroru drepturi de posesiune la comisiunea localisarei neci prin sine, neci prin representantii denumiti de comisiune s'au adusu in valore; séu cari nu au fostu in stare dupa regulele localisarei a-si legitimá afirmatulu dreptu mai tare de posesiune ori de compossesiune in contra posesorului fapticu aflatu prin comisiune si inscrisu in protocolele funduare; pretensiunea loru adusa inainte fia insemnata in protocólele funduare seu in protocolulu generalu de pertractare, ori ba.

2) Mai de parte tóte persónele cari:

a) pe realitatile inscrise in protocólele funduare dupa detiermurirea prea inaltei patente de aviticitate din 29 Maiu 1853, si-au adusu de valore dreptulu de aviciitate séu de rescumperare pemnorale, au sub altu titlu legitimu si-au insusitu dreptu de proprietate, — séu caroru;

b) dupa otarirea acelei patente de aviticitate li se cuvine terminu mai lungu spre realisarea dreptului de rescumperarea pemnorale, prin asta se provóca aceste pretensiuni pana celu multa la **31 Augustu 1873** inclusive, spre incunjurarea urmariloru de dreptu amintite mai in susu sub punctulu 1-mu, a le insinua, si in casulu amintitu sub a) procesulu de dreptu pendente, spre adnotare in protocolulu funduariu, séu dreptulu recastigatu prin calea legale spre strapunere in acelasi; er' in casulu b) dreptulu de rescumperare pemnoralu, ce li se cuvine inca, spre insemnare in protocolulu funduariu, a-lu legitimá cu documinte autentice.

3) Asemene tóte persónele, cari pe bunurile nemiscatóre inprotocolate, séu si-au castigatu dreptu de prioritate, pemnu, servitute, au alte drepturi prin intabulari, insemnari, adnotaciuni, ori conscrieri pemnorale judiciari, séu pana la 1-a Januarie 1872 inca si voru castigá, se provoca, aceste drepturi din scopulu inscrierei loru in foi'a sarcineloru corpuriloru funduarie pana celu multu **31 Decembre 1873 inclusive** cu atatu mai siguru ale insinuná, cu catu din contra dreptulu prioritatei castigate mai inainte si-lu voru preda; precandu din contra facundu insinuare la timpu cuvenitu, dreptulu de antaietate castigatu pana la 1-a Januarie 1873, i voru remane in valóre facia si cu cei castigatori si creditori ipoticari nuoi, cari au castigatu dreptu de proprietate séu de pemnu dupa diu'a acum mentiunata.

4) Acelea pretensiuni, care se basadia pre deobligamintele urbariale, sau alte referintie de acea naiura, regulate prin patenta din 21 Juni 1854 edata de foia de legi imperiale, bucata LV. Nr. 151 suntu eschise de la provocarile edictale spre insinuare si demostrarea precumu si dela pretractarile obicinuite in urma edicteloru fora deosebire, fia acele in protocolele de localisare prenotate, ori ba.

5) Terminii edictali prescrisi in aliniele precendinti, nu admitu neci prorogare, neci iustificare ori innoire de procesu.

6) Publicatele protocole funduarie se voru considerá si conduce de la 1-a Januarie 1874 incependu, cá carti funduarie conforma § 321 din codicea civile generale; deci incependu de la diu'a mentiunata, drepturi noue de proprietate, ipoteca ori alte drepturi reali asupra bunuriloru nemiscatóre introduse in ele, se voru poté castigá si transferi asupra altora, precum si a se sterge numai prin intabulare legale, in acele carti, fora de a deroga inse pretensiuniloru asupra acestoru bunuri nemiscatóre **mainainte castigate, insinuate si legitimate in terminulu** edictale.

7) Prescriptele dupa cari voru avé de a se indreptá partile si judecatoriele la implenirea si esecutarea trebiloru si afaceriloru oficióse, insemnate in acestu edictu, suntu cuprinse in procesur'a transilvana pentru cartile funduarie, emise cu ordinatiunea Ministeriului de Justitia ddto. 5 Feb. 1870 (Archivulu Ordinatiuniloru, anulu 1870 fasciora I. si II.)

8) Acei creditori, cari prin orecarea transcriere aru suferi stricatiune cu privire la prioritatea pretensiuniloru loru transcrise séu transcriende, eseptiunile si facia cu una a treia persóna le voru realisa inca in siese luni dupa terminulu definitu in punctulu 3, — adeca pana **la finitulu lunei Junie 1874** referésca-se acele eseptiuni la validitatea pretensiuniloru, la incetarea, ori prioritatea loru. — Dupa decurgerea acestui terminu, facia cu o a treia persóna nu se voru mai pote realisá asemene eseptiuni.

9) Judecatoriele indicate sub II. in afacerile loru voru intrebuintia sigilulu judecatoriei respective.

Clusiu, 20 Novembre 1872.

Directiunea r. u. de carti funduarie pentru Trasilvania.

Cursurile

la bursa in 20 Dec. 1872 stá asia:

				cr. v. a.
Galbini imperatesci	—	—	— fl. —	. .
Napoleoni	—	—	8 . 76	. .
Augsburg	—	—	108 . 80	. .
Londonu	—	—	109 . 60	. .
Imprumutulu nationalu	—	—	66 . 65	. .
Obligatiile metalice vechi de 5%			70 . 20	. .
Obligatiunile rurale ungare			79 . —	. .
„ „ temesiane			78 . —	. .
„ „ transilvane			77 . —	. .
„ „ croato-slav.			— . —	. .
Actiunile bancei	—	—	961 . —	. .
„ creditului	—	—	331 . 75	. .

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.